

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง บทอาขยาน (๒)

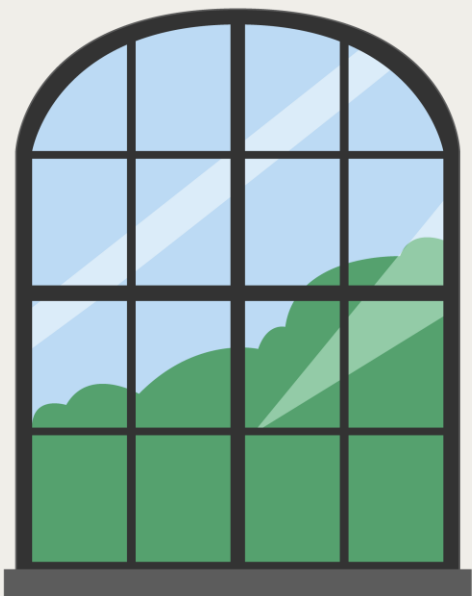
ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคนिता หนูนอนันต์

บทอาขยาน (๒)

มาทบทวน ชวนกันท่อง ท่องอาขยาน

ผู้ชนะ

บุญเสริม แก้วพรหม

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก	ถึงงานหนักก็เบาลงแล้วครึ่งหนึ่ง
ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าเร้า	ให้มุ่งมั่นผ่นถึงซึ่งปลายทาง
เมื่อทำการสิ่งใดใจบากบั่น	ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขอกขวาง
ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง	งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม
เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ	คอยเติมต่อตั้งใจไม่คิดขาม
ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม	บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ
เมื่อทำการสิ่งใดใคร่ครวญคิด	เห็นถูกผิดแก้ไขให้พ้นผ่าน
ใช้สมองตรองตรึกคิดพิจารณา	ปรากฏงานก้าวไกลไม่ล่าเคี้ยว
ความสำเร็จจะวิ่งไล่ก๊อให้	จะว่าไกลๆก็มีอยู่ให้เห็น
ถ้าจริงจั่งตั้งใจไม่ขากเย็น	และจะเป็นผู้ชนะตลอดกาล

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ด้วยใจรัก//

ถึงงานหนัก/ก็เบาลง/แล้วครึ่งหนึ่ง//

ด้วยใจรัก/เป็นแรง/ที่เร้าเร่ง//

ให้มุ่งมั่น/ฝืนถึง/ซึ่งปลายทาง//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใจบากบั่น//

ไม่ไหวหวั่น/อุปสรรค/เป็นขวากขวาง//

ถึงเหนื่อยยาก/พากเพียร/ไม่ละวาง//

งานทุกอย่าง/เสร็จเพราะกล้า/พยายาม//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใจจดจ่อ//

คอยเติมต่อ/ตั้งจิต/ไม่คิดขาม//

ทำด้วยใจ/เป็นชีวิต/คอยติดตาม//

บังเกิดผล/งอกงาม/ตามต้องการ//

เมื่อทำการ/สิ่งใด/ใคร่ครวญคิด//

เห็นถูกผิด/แก้ไข/ให้ผ่านผ่าน//

ใช้สมอง/ตรองตริ/คิดพิจารณา//

ปรากฏงาน/ก้าวไกล/ไม่ล้าเค็ญ//

ความสำเร็จ/จะว่าไกล่/ก็ใช่ที่//

จะว่าไกล่/ฤกษ์ก็มี/อยู่ให้เห็น//

ถ้าจริงจัง/ตั้งใจ/ไม่ยากเย็น//

และจะเป็น/ผู้ชนะ/ตลอดกาล

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

การที่นักเรียนต้องจำบทร้อยกรองได้
มีประโยชน์อย่างไร

- รู้ความหมายของบทร้อยกรองนั้น ๆ
- จดจำฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทได้
- สามารถนำไปแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการท่องจำบทร้อยกรองได้
๒. ท่องจำบทอาขยานได้
๓. บอกประโยชน์ของการท่องจำบทร้อยกรองได้

อาชยาน

(อา-ชะ-หยาน)

(อา-ชะ-ยาน)

อาาขยาน

หมายถึง บทท่องจำ, การเล่า,
การบอก, การสวด, เรื่อง, นิทาน

บทอาขยาน คือ บทท่องจำร้อยแก้ว หรือ ร้อยกรอง จากวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ หรือเป็น คำประพันธ์ที่มีความไพเราะ และมีความงดงามทาง ภาษา มีความหมายดี และให้ข้อคิดที่มีคุณค่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

มีฉันทลักษณ์ดี

มีการใช้ภาษาที่ดี

เหตุไฉน

จึงเป็นบทอาชยาน

มีข้อคิดที่ดี

มีความหมายที่ดี

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนจะต้องจำบทอาขยาน
อย่างไรให้เกิดความไพเราะ

หลักการท่องจำบทอาขยาน

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์ เช่น การแบ่งจังหวะ จำนวนคำ สัมผัส
๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์นั้น ๆ

หลักการท่องจำบทอาขยาน

๓. อ่านออกเสียงคำให้ชัดเจนถูกต้อง โดยเฉพาะ

คำที่มีตัว **ร ล**

๔. อ่านเสียงดังฟังชัด ไม่ดัง หรือค่อยจนเกินไป

๕. อ่านให้มีจังหวะวรรคตอน รู้จักทอดจังหวะ

การเอื้อนเสียง

หลักการท่องจำบทอาขยาน

๖. คำที่รับสัมผัสกัน ต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัด ถ้าเป็นสัมผัสนอกต้องทอดเสียงให้จังหวะยาวกว่าธรรมดา

๗. อ่านเอื้อนสัมผัสในเพื่อเพิ่มความไพเราะ

คำถามกระตุ้นความคิด

ทำไมนักเรียนต้องท่องบทอาขยาน
เป็นทำนองเสนาะ

คุณค่าของการอ่านทำนองเสนาะ

๑. ช่วยให้เข้าถึงรสของบทร้อยกรอง
๒. ช่วยให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง
๓. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

คุณค่าของการอ่านทำนองเสนาะ

๔. ช่วยให้จำบทร้อยกรองได้แม่นยำ
๕. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้อ่อนโยน
๖. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมไว้เป็นมรดกของชาติ

เรียนรู้อาชยานตามชอบใจ
ชอบบทไหน ท่องบทนั้น

พฤษภกาส

พฤษภกาส
โททนต์เส่งคง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

อีกกฤษชอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประดับไว้ในโลกา

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ปากเป็นเอกเหมือนเสมกมนตรีให้คนเชื่อ

ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน

จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ

เป็นรากฐานเทิดตนพ้นลำเค็ญ

เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน

เร่งสั่งวรเวียไว้ใช้ว่าเล่น

การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น

ช่วยให้เด่นดินักหนารู้ท่าคน

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ

เรียนไปเถิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล

ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน

ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี

ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก

ยามวิโยคชีพยับล้มร่างหนี

ที่ศูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี

คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุรยา

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าพลาญญาติ
ไทยอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย
ให้นานาภาษาเขานิยม
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง
ช่วยกันเต็มใจไฝ่ผดุง
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า

จะสามารถป้องกันชั้นแข็ง
มายุทธ์แย่งก็จะปลาตไป
ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
บำรุงทั้งชาติศาสนา
วัฒนาเถิดไทย ไชโย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเกิดมาทั้งที่ชีวิตหนึ่ง
ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน
กลีกลิจพณิขยการงานมีเกียรติ
หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม
เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า
เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน
เงินและทองกองอยู่ประตู่หน้า
ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกคล้ำไป

อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
คิดบากบั่นตั้งหน้ามานะนำ
อย่าหยาบเหี้ยมดพาลหาว่างานต่ำ
เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าผลัดวัน
เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน
ผลจะบรรลुสู่ประตู่ชัย
คอยเปิดอ้ายิ้มรับไม่ขับไล่
แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวยเอย

เพิ่ม สวัสดิ์วรรณกิจ

ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

มวลมนุษย์ผู้เปรี๊ยะ
เพราะใคร่ใฝ่ศึกษา
รู้จักผิดชอบหา
นี้แหละบุคคลผู้

ปรีชา เชี่ยวแฮ
สิ่งรู้
เหตุสุด ส่องนา
เพียบด้วยความเจริญ

พระยาอุปทิศศิลปสาร (นิม กานฺจนาศีวะ)

ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ

มवलผู้ชูปรีชา
ผิตชอบกอบไม่เกิน
ชื่อว่าปรีชาดี
ผู้นั้นจักพลันดล
ควรเราผู้เยาว์วัย
อบรมบ่มวิทยา
ชั้นนี้จักชื่อว่า
ต้องหัดดัดสันดาน

เสาะวิทยาไม่ห่างเหิน
รู้ดำเนินตามเหตุผล
ผิตชอบมีพิจารณัยล
พิพัฒน์พันจักพรรณา
จงใส่ใจการศึกษา
ปรุงปรีชาให้เชี่ยวชาญ
มีปัญญาไม่สมฐาน
กอบวิจารณ์ใช้ปัญญา

พระยาอุปทิศศิลปสาร (นิม กาญจนาชิวะ)

ผู้ชนะ

เมื่อทำการสิ่งใดด้วยใจรัก
ด้วยใจรักเป็นแรงที่เร้าเร้า

เมื่อทำการสิ่งใดใจบากบั่น
ถึงเหนื่อยยากพากเพียรไม่ละวาง

เมื่อทำการสิ่งใดใจจดจ่อ
ทำด้วยใจเป็นชีวิตคอยติดตาม

เมื่อทำการสิ่งใดใคร่ครวญคิด
ใช้สมองตรองตริตติพิจารณา

ความสำเร็จจะว่าไถ่ก็ใช่ที่
ถ้าจริงจังตั้งใจไม่ยากเย็น

ถึงงานหนักก็เบาลงแล้วครึ่งหนึ่ง

ให้มุ่งมั่นฝืนถึงซึ่งปลายทาง

ไม่ไหวหวั่นอุปสรรคเป็นขวากขวาง

งานทุกอย่างเสร็จเพราะกล้าพยายาม

คอยเติมต่อตั้งใจไม่คิดขาม

บังเกิดผลงอกงามตามต้องการ

เห็นถูกผิดแก้ไขให้พ้นผ่าน

ปรากฏงานก้าวหน้าไถ่ไม่ลำเค็ญ

จะว่าไถ่ก็มีอยู่ให้เห็น

และจะเป็นผู้ชนะตลอดกาล

บุญเสริม แก้วพรหม

เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

เป็นมนุษย์เป็นได้เพราะใจสูง
ถ้าใจต่ำเป็นได้แต่เพียงคน

ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ
เพราะทำถูกพูดถูกทุกเวลา

ใจสกปรกมีดมัวและร้อนร้าว
เพราะพูดผิดทำผิดจิตประวิง

คิดดูเถิดถ้าใครไม่ยากตก
ให้ใจสูงเสียได้ก่อนตัวตาย

เหมือนหนึ่งยุงมีดีที่แววขน
ย่อมเสียที่ที่ตนได้เกิดมา

ถ้ามีครบควรเรียกมนุษย์
เปรมปรีดาคืนวันสุขสันต์จริง

ใครมีเข้าควรเรียกว่าผีสิง
แต่ในสิ่งนำตัวกลัวอบาย

จงรีบยกใจตนรีบชวนขวาย
ก็สมหมายที่เกิดมาอย่าเชื่อนอ

วิถีเด็กไทย

เด็กเอ๋ยเด็กไทย
เติบโตใหญ่ภายนอก
แสงแห่งปัญญา
ส่องทางให้คน
คิดดีทำดี
ชีวิตร่มเย็น
ขยันสรรค์สร้าง
รู้เก็บรู้ใช้
ดำรงเอกลักษณ์
เล่นห่ประเพณี
ควรเห็นคุณค่า
มีความภูมิใจ

ตั้งใจศึกษา
วิชาเลี้ยงตน
มีค่ามากล้น
พ้นความลำเค็ญ
ไม่มียากเข็ญ
เป็นสุขกายใจ
อยู่อย่างเป็นไทย
ทำในสิ่งดี
มีศักดิ์มีศรี
มีอยู่คู่ไทย
รักษาเอาไว้
ในชาติของเรา

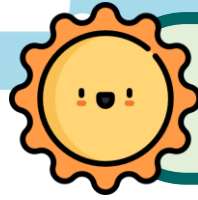
มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร

ฟังไต่ได้รู้เรื่อง

ฟังไต่ได้รู้เรื่อง
เปรียบลิ้นชินน้ำตาล
ฟังไต่ไม่รู้ความ
เปรียบจวกตักไต่ไต่

ก็ปราดเปรื่องปรีชาชาญ
รู้รสหวานซาบซ่าใน
วิชาทราวมจะงามโฉน
ไปรู้รสหมดทั้งมวล

ดวงตะวัน

ดวงเอ๋ยดวงตะวัน

หนึ่งเท่านั้นเยี่ยมฟ้านาพิศวง

ทำหน้าที่ไม่ล่าเอียงแสนเที่ยงตรง

เด่นดำรงเป็นหลักจักรวาล

แยกทิวาราตรีให้มีอยู่

อีกฤดูวนเวียนเปลี่ยนผันผ่าน

ยุติธรรมสุจริตนิจกาล

ใครนึกคร้านดูตะวันเร่งหมั่นเอ๋ย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ฝึกท่อง ให้ก้องกังวาน

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนฝึกท่อง
บทอาขยาน (บทเลือก)
คนละ ๒ บท

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ให้คำแนะนำนักเรียนในการท่องบทอาขยาน
๒. ดูแลการท่องบทอาขยานของนักเรียน
๓. มอบหมายให้นักเรียนสอบท่องบทอาขยาน

เสียงเสนาะ

ไพเราะอาชยาน

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

การทอองบทอาขยานมีประโยชน์อย่างไร

๑. เกิดความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน
๒. ฝึกการคิดวิเคราะห์
๓. เป็นตัวอย่างการใช้ภาษา
๔. ช่วยให้มีคติประจำใจ
๕. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจ
๖. เป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์
๗. นำไปใช้อ้างอิงในงานต่าง ๆ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง เขียนแสดงความรู้จัก

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง เขียนแสดงความรู้จัก
๒. ใบงาน เรื่อง เขียนแสดงความรู้จัก

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

